

Večer Jupiter vystřídá Merkur, ráno Venuši doplňuje Saturn

Na večerní obloze končí viditelnost planety Jupiter. Planeta se během června dostane do konjunkce se Sluncem. V prvních deseti dnech června se na večerní oblohu dostane i Merkur a najdeme jej zdánlivě vpravo od Jupiteru. Obě planety jsou však po západu Slunce jen velmi nízko na obloze. Například 6. 6., když Slunce klesne 4 stupně pod obzor, tak Merkur i Jupiter jsou jen 3 stupně vysoko. Výhodou je, že jasnost Jupiteru je téměř -2 mag a Merkur moc nezaostává s $-1,3$ mag.

Ráno je situace trochu lepší. Venuše je velmi jasným objektem, ale ani ona nevystoupá moc vysoko nad východní obzor (na začátku občanského svítání asi 8 stupňů vysoko). Zlepšuje se výška planety Saturn, která je více k jihovýchodu. Ta je vidět už na začátku svítání a pohled dalekohledem může překvapit, protože prstenec je velmi tenký. Hned vedle Saturnu je velmi slabá planeta Neptun.

Viditelnost Měsíce a konjunkce s planetami

Měsíc před první čtvrtí je na začátku června poblíž Marsu a hvězdy Regulus ve Lvu.

Úplněk 11. června bude nízko na obloze, protože prochází letními souhvězdími Štíra a Střelce. Navíc bude ještě v maximální vzdálenosti více než 5° pod ekliptikou, což ještě více sníží jeho výšku na obloze (maximálně na přibližně 10°).

19. června nastane konjunkce Měsíce a Saturnu na ranní obloze. To už bude Měsíc krátce po poslední čtvrti.

22. 6. bude Měsíc nad planetou Venuší.

Starý srpeček Měsíce nám ráno zmizí z dohledu 24. června. Pokud by se přeci jen zadařilo najít tenoulinký Měsíc i 25. 6. ráno, šlo by o extrémní rekord, protože Měsíc by byl jen 8 hodin před novem. Podobný extrém je 25. června večer, kdy bude Měsíční srpeček jen 9 hodin starý. Takže nám asi nezbude než si na večerní srpek počkat až do 26. června.

26. 6. bude Měsíc 7° vpravo od Merkuru. Optimální doba k pozorování bude po 22. hodině.

Sezóna nočních svítících oblak (NLC)

Není to astronomický jev jako takový, ale z našeho hlediska je zajímavé, že tento jev je způsoben tím, že Slunce v létě neklesá ani 18° pod obzor. NLC se vytváří ve velkých výškách kolem 80 km v polárních oblastech, ale když už je u nás šero a svítí hvězdy, mohou být viditelné jako stříbřité oblaky nad severním obzorem se zajímavými strukturami s vlnkami, viditelnými nejlépe triedrem.

NLC nad přehradou v Jablonci nad Nisou, foto: Martin Gembeč

Odpoledne na Hvězdárně v Turnově – 1. 6. od 14 do 16 hod

Zveme vás v neděli 1. června na setkání, které pořádáme vždy první neděli v měsíci. Když bude jasno, budeme moci pozorovat Slunce a zkusíme najít Venuši na denní obloze. Pro zatažené nebe máme v plánu přednášku.

Planetárium – Večery pod hvězdami – 5. 6. od 17:00 a od 18:30

Speciální večerní pořad libereckého iQPLANETÁRIA určený všem věkovým skupinám je tu pro vás tentokrát ve dvou časech a je jen na vás, který si zvolíte. Registrovat se můžete zdarma na webu <https://iqlandia.cz/>. Pořad je zaměřen na zajímavosti na obloze a vedoucí planetária společně s místními studenty na něm prezentují zážitky z pozorování a novinky z výzkumu vesmíru a kosmonautiky.

Astrokroužek v iQLANDII a v Turnově

Přijďte se s námi seznámit 25. června na hvězdárnu v Turnově. Astronomický kroužek při Žluté ponorce Turnov zde pravidelně na konci června zakončuje své setkávání. K dispozici bude také oheň na opékání, pokud nás výrazně nevypeče počasí. Astrokroužek v Turnově má schůzky jednou měsíčně na zdejším gymnáziu, kde můžeme dělat i různé úlohy s počítačem. Více najdete na ponorkaturnov.cz.

Dále je možnost se přihlásit na astrokroužek v iQLANDII. Ten probíhá také jednou měsíčně převážně ve zdejším planetáriu. Od září 2025 bude otevřen pro starší (cca od 6. třídy) a nově také druhý pro děti přibližně od 3. do 5. třídy. Více informací bude na www.iqlandia.cz.

